

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

TEULADA

LA MARINA ALTA

AJUNTAMENT
DE TEULADA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnolingüístics

RECULL I TEXT
Joan Ivars i Cervera

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Teulada, 120

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Teulada

ISBN: 978-84-482-4818-5
Depòsit legal: V-1614-2008
Impressió: Graphic 3

www.avl.gva.es

TEULADA

El terme municipal de Teulada ocupa una extensió de 32,02 km². Situat al sud de la comarca de la Marina Alta, té per veïns els termes de Dénia i Gata al nord; Xàbia i el Poble Nou de Benitatxell, a l'est; Benissa, a l'oest, i la mar Mediterrània, al sud. El terreny és en general accidentat: gran part de la zona conreada està abancalada i diverses elevacions com la solana de Canor, les Cel·letes, el tossal Gros o el cap d'Or envolten bona part del territori. Uns quants barrancs –el de la Font de l'Horta, el de la Borda i el del Pas, entre altres– creuen este espai, que està obert a la mar per la badia de Moraira. Travessen el terme el ferrocarril d'Alacant-Dénia i la carretera N-332; estes són les principals vies que comuniquen la població amb la resta del territori valencià. El terme té dos nuclis de població, Teulada, cap del municipi, situat sobre un aleró a sis quilòmetres de la costa, i Moraira, vora la mateixa mar. A més s'estenen pel territori moltes zones urbanitzades, on s'han establert nombrosos residents, tant estacionals com de llarga duració. La població censada del terme és de 12.745 habitants, si bé el nombre total de persones que hi viu tot l'any es molt més elevat.

La història del territori teuladí comença en èpoques molt antigues. La primera presència de l'home en el terme, concretament a la cova de la Cendra, se situa en el Paleolític, amb una antiguitat de més de 16.000 anys. La primera notícia escrita que es té del nucli de Teulada està reflectida en el *Llibre del Repartiment*, a mitjan segle XIII. Des d'aleshores la documentació ens mostra l'evolució creixent de la població al llarg dels segles, amb els consegüents daltabaixos. L'any 1377 aconseguix tindre el seu propi consell municipal amb els càrrecs corresponents, i l'any 1386 obté el terme municipal, quan era senyor el comte de Dénia, Alfons d'Aragó. A la seua mort, el 1423, els seus títols i senyorius s'incorporen a la Corona. El 1425 el rei Alfons V els atorgà al seu germà, l'infant Joan, el qual concedí Teulada, Altea, Calp i Benissa a Roderic de Rebolledo, del qual passaren per herència als Palafox, i posteriorment, als Arteaga. La situació de la vila molt a prop de la costa i el fet de ser lloc de cristians vells motivaren una preocupació constant per la seguretat. La fortificació es dugué a terme fonamentalment en els segles XVI-XVII, quan es construïren l'església-fortalesa de Santa Caterina, les muralles noves i la torre de guaita del cap d'Or. A mitjan segle XVIII s'erigí el fortí de Moraira per a protegir la costa i, molt a prop d'esta fortificació, començà a sorgir el nucli de població homònim a mitjan segle XIX, el qual s'ha convertit actualment en un gran centre de turisme internacional.

El creixement demogràfic de Teulada començà a partir del segle XVIII i ha sigut sobretot durant els últims trenta anys quan ha arribat a la màxima expansió, motivada en gran manera pel canvi de l'economia agrícola a la turística, hui la principal font de riquesa del municipi.

ELEMENTS FÍSICS I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Orografia

Cala de l'Andragó
Calapins
Cap d'Or
Coma dels Flares
Cova de la Cendra
Cova de les Rates
el Collado
el Margenàs
el Pessebret
el Portitxol
els Cocons
Esclafacanyes
la Cala (o Cala Llebeig)
la Corda
la Ferradura
la Garganta
la Típia
les Càntares
les Platgetes
les Salinetes

Lloma de la Mata
Morro de Tamarit
Morro del Castellar
Muntanya de l'Abiar
Muntanya de la Serp
Muntanya de la Viuda
Penya de l'Àguila
Penya de la Torre
Platja de l'Ampolla
Platja del Portet
Puig Nanó
Punta de l'Estrella
Serra de les Cel·letes
Serra del Castellar
Tossal de les Basses
Tossal dels Avencs
Tossal dels Castellons
Tossal dels Molins
Tossal Gros
Tossal Redó

Hidrografia natural

Barranc de l'Alcassar
Barranc de la Borda
Barranc de la Cala
Barranc de la Cometa
Barranc de la Font de l'Horta
Barranc de la Font Santa
Barranc de la Viuda
Barranc de les Comes
Barranc de les Sorts

Barranc de Xurra
Barranc del Bou
Barranc del Camí de Cama-roja
Barranc del Canalí
Barranc del Palmeral
Barranc del Pas
Barranc del Ramer
Font de l'Horta
Font de la Jana

Hidrografia artificial

Pou de Binarrisc
Pou de la Font de l'Horta
Pou de les Comes

Pou del Clot de la Panxana(o
de la Taona)
Pouet del Moro

Altres llocs d'interés

Alberg La Marina
Castell de Moraira
Cementeri
Creueta de l'Ave Maria
Ermita de la Cometa
Ermita de la Font Santa
Ermita de Sant Jaume

Ermita del Portet
Pedrera de la Cova Negra
Pedrera de la Garganta
Port de Moraira
Subcentral elèctrica
Torre del Cap d'Or

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Casa de les Aigües
el Portet
la Torreta
Moraira
Teulada
Urb. Benimeit
Urb. Buena Vista
Urb. Cama-roja
Urb. Cap Blanc
Urb. Castellons Vida
Urb. Club Cometa
Urb. Club Moraira
Urb. Colina del Portet
Urb. Costera de la Mar

Urb. Dos Passos
Urb. Els Pins
Urb. Florida Park
Urb. L'Alcassar
Urb. La Sabatera
Urb. Lloma Verda
Urb. Monte Park
Urb. Moràvit Pinada
Urb. Pla de la Mar
Urb. Punta de l'Estrella
Urb. Sol Park
Urb. Tabaira
Urb. Tampa Park
Urb. Verde Pino

Partides i paratges

Benimarco
Benimeit
Benirrama
Berdica
Binarrisc
Buseit
Canor
el Cortó
el Mas
el Pas
el Pinar de l'Advocat
el Pla
el Rafal
el Rascat del Llop
el Remolinar
el Tros Vell
els Canalins
els Castellons
els Rafalets
Fanàdix
l'Abiar
l'Alcassar
l'Almatar
l'Arnella
l'Estret
la Borda

la Cama-roja
la Cometa
la Costera de la Mar
la Devesa
la Rambla
la Rogeta
la Sabatera
la Sisca
la Viola
la Viuda
les Basses
les Capelles
les Comes
les Costes
les Forques
les Moraires
les Sorts
Majarra
Moràvits
Paigi
Solana de Canor
Tabaira
Tros de la Batalla
Tros de la Retora
Xurra

Vies de comunicació

Assagador de Canor
Assagador de la Torre
Camí de l'Andragó
Camí de l'Estret
Camí de la Cometa
Camí de la Sabatera
Camí de les Aigües
Camí de València
Camí de Xàbia
Camí de Xurra
Camí del Blanc

Camí del Boticari
Camí del Pas
Camí del Rei
Camí Vell de Teulada a Benissa
Camí Vell del Port
Carretera de Calp a Moraira
Carretera de Moraira al Portet
Carretera de Teulada a Benimarco
Carretera de Teulada a Moraira
Ferrocarri Alacant-Dénia

Elements físics i altres llocs d'interés

Presència humana

